

ایڈیٹر و پبلشر عبدالغنیظ الکریم پرنٹنگ پریس ٹیبل باغ کونڈغان شہیک کرسایپوروافس 302 قمر ڈفلور یونیورسٹی کیمپس فیئر 1 جناح روڈ کونڈغان تالان کرے

06 دسمبر 2025ء

اصطلاح ناگرچ؟

اصطلاح دیر جوڑ کیک؟ دانا ورنندی ء نایب کیب اسٹ
 داسکان کس اس مدلل وڑاٹ تینے، ہر کس تینا است خواہی
 تے مومن آتخسا تینا جوزہ عاتارواٹ خیال آتا درشانی ء
 کرینے۔ اصطلاح سازی نابایت داپاننگ کہ اصطلاح
 علم و فن نامہر آک یا اسہ خاص ء ٹوٹی اس جوڑ کنگ کیک،
 داسوب آن ہم پورو وڑوٹ راست مفرو، انتنے کہ بولی
 تیشی جوڑ مروک اصطلاح تاجھلا کچ، یاداکہ زندانا بنداوی
 گڑا تاپن تے تینٹ اونس پاروک آک رواج ایتروہ،
 ہر افتا علم و فن اتون تعلقہداری المی مفک۔ گڑا اصطلاح
 سازی ناعلم ء پیرہ ”ٹھوٹھیکٹ ہولڈر“ یا ساڑی غیر شعوری
 علم انا ہند آتون گندنگ جوان مفرو۔ البتہ جدید تخلیق
 آتے علمی وڑاٹ پوسکن ء پین تنگ یا تنگ کن سلاہ
 سوچ ناعلم آن کس اس نہ من مفرو۔ داسوچ انا ورنندی ٹی
 کہ پاننگ کہ ”تلاش“ ہندن ء اصطلاح جوڑ کنگ ء
 ہر افتا رداٹ براہوئی زبان ناخاہوئی تعلقہداری ء

دراوڑی آن چپ کرسا آریائی تون گندنگ نا کوشت
 منگ ء، اول تو دا ہیبت کہ داسکان دا پک متنے کہ
 براہوئی بولی زبان تاہرا خاہوت تون تعلقہداری تنگ،
 ولدازبان ناشونداری کن المی ء کہ کن تینا نظریاتی جوزہ و
 است خواہی تیان ایڈر رائسکی تے امناکین، براہوئی
 زبان ناہمو اصطلاح تے ہرا کک بلوچی زبان نامک
 اٹ جوڑ مسنو، اصل اعتراض ہموفتیا کنگتک، ولے
 اوفتے براہوئی پاروک لس خلکت رواج تسنے، رائسکی
 دادے کہ دا اصطلاح تے اسہ ڈگری ہولڈر، اخبار یا
 رسالہ سے نا شوکار، تعلیمی ہنداسے نا استاد یا دانشور
 پانگلوک اس جوڑ کتے، بلکن دافتے لس براہوئی پاروک
 آک رواج تسنو۔ ودا اسہ بھلورائسکی سے کہ رزاک وزور
 اٹ جوڑ کروک اصطلاح تیان ہمو اصطلاحک زیات زینا
 وگچین ء، ہرافتے اسہ لس براہوئی پاروک اس تفرقہ
 بازی، خار، یا نفرت آتیاں بے سامیرہ تینا منٹ اٹ با
 غان کشسا رواج تسنے۔ و دافتے رواج تنگ ہر
 نوشتوک وشینکار ادارہ نامواری ء۔

تاریخ نگاری

مبوزیم اسے نازیبائی تو جوڑ مریک،
 ولسور پاپن تاریخ ادب، ہنر و فن اتون
 گندوک آندرخ تاریخ آن کنگتک،
 دا گرام کروک آندرخ آک ہوش
 آن دنگرہ۔
 تاریخ ناکتاب آتینی اگدا خصوصیت
 آک مفس تو اولف تاریخ پانگپس:
 1۔ واقعہ غاک غیر جانبدار بیان
 2۔ ہر دور انا راہی زندانا وکیل آتے
 سہی سہی بیان کنگتے
 3۔ مخلوق علم و فن انا خولجہ غاک تاعلی و
 فنی چاچ لنگے 4۔ نوشت سادہ و بے
 خلیس آن بیان لنگے
 تاریخ مدام حکمران یا وخت انا بادشاہ نا
 دوراٹ و سچا ٹی نوشت سنے، ہندن
 تاریخ ناکتاب آتینی بھاز زوری ہم
 دو بریک دن کہ:
 1۔ تاریخ ناکتاب آتینی بادشاہ تے
 زیات اہمیت تنگے تے مخلوق علم ہنرنا
 خولجہ غاک تاپن تاریخ اٹ بھاز کمزیرت
 مرک۔
 2۔ تاریخی کتاب آتینی جنگی واقعہ
 غاتے زیات اہمیت تنگے نا۔
 3۔ تاریخ اٹ گدریلوگ آ وخت
 زندہ سلک، اگہ اوٹی رائسکی نارنگ
 آک راجی اٹ مومن آبریر۔
 4۔ چندی تاریخ آک یک مومن ء
 ارغ اسے آنا ہر مرہ، ہندن داوڑ آ
 تاریخ آتینی مٹ اٹ سچا بی ہے پرن
 سلک۔ 5۔ چندی مورخ آک
 مخصوص سخت آسوتاب آن تینا ذہن
 آن جوڑ کروک کہ ہم اوڑوہ کیرہ۔
 6۔ تاریخ نا چندی کتاب آتینی
 پندر رجان آتے امیر، اولف تینا
 خوری اٹ تینا قوم و وطن نا تاریخ ء
 قوم اسکان سرکریر۔

محبوب شاہ

پاکستان نا تاریخ نویسی ٹی ایو کپہ اسہ
 رحمان اسہ ستین تالان خلنگتک او
 دا کہ بھلا بندرغ آتا داستا تک
 نوشت اٹ جنگ ء، دا تاریخی اٹ فنی چاچ لنگے
 کتاب آتے یا تو دنیا دارک یا
 سیاستدان آتا خاہوت والا ک پیہنی
 نوشتہ کر فک ء، یاد باربی نوشتہ کار آک
 ہمو شخصیت آتا داستا تے نوشتہ کیرہ
 ہر افتا پین اٹ کتاب آک بہا مرہ، دا
 وخت آبازاراٹ گیشتری سیاستدان،
 فوجی جزل، صنعت کار، سزدارو اب و
 باثر خاہوت آتیاں تعلقہدار بندرغ
 آتا کتاب آک دو بریرہ، دا کتاب
 آتا خاص اگا ہیبت دادے کہ دافتنی
 غزہ کروک آخولجہ ناشان اٹ ملوک
 ء عقیدہ خلنگتک، اونا شخصیت کڑ دارنا
 بارواٹ شا و صفت آک دو بریرہ، اونا
 جہد ء سلام پیش کیرہ، کل کتاب اٹ
 اونا زند انا اسہ گندہی اس پاش
 کنگتک، ہندا شخصیت پرتی نا داوآن
 کسبی آندرخ آتے یا تو تاریخ آن
 کنگتک، یا ہوش آن دنگل۔ انتنے
 کہ دا کک باثر ء بندرغ متنو، حالاکہ
 ہندابندرغ آک تینا فن و ہنر آن راج
 ء گچ تسنو، افسوز دادے کہ اسہ مستزی
 سے نا داوآن جوڑ مروک آماڑی تو
 سلوک خلنگتک او یات ہم بریک،
 ولے ہمو مستزی اٹ پاپن ء کس ٹیک، ہرا
 مصور نا داوآن جوڑ کروک عوفو سے آرایا
 مبوزیم اسے نازیبائی تو جوڑ مریک،
 ولسور پاپن تاریخ اٹ دو بنگ،
 ہندن علم و ادب، ہنر و فن اتون
 گندوک آندرخ تاریخ آن کنگتک،
 دا گرام کروک آندرخ آک ہوش
 آن دنگرہ۔
 تاریخ ناکتاب آتینی اگدا خصوصیت

وجود

یارجان زیب

ماریہ ء چاود کہ ہندا سوب آن سعید بتو
 ہندا ژون سزاس لکھی ٹی بس، ہرا کہ
 اسل ماریہ کس۔
 اسل بش مس ماریہ! خیر ء انتنے
 بسنس۔۔۔؟؟؟
 نے کن بسنت نی تو بھیسہ کتے
 آ۔۔۔ ماریہ پارے۔
 اسل ناڈن کہ روح بال کے، ساہت
 اسے کن بے سدھس بدن تے تنج
 تھے ولد پارے۔ ماریہ ٹی گنوئی اس،
 سنے تینا عزت نا خیال ء نے سنے کتا،
 دا وڑ مہر متک، ایلو کتے نے تو مہر
 اف۔ اسل خارانی ورنندی تس۔
 اسل نا ہیبت آتا ماریہ غاچ اثر الو
 پارے ای مہر کیوہنی مہر کس یا کچس،
 عید ء سادگی ٹی تیر کیرٹ پوسکن آتچ
 آک ہندن تنوک ء۔
 اسل اودے مہراٹ پھ کنگتک کن مسترا
 ٹی ہیبت ء بدل کرے ماریہ ء پارے
 سہی ء نداد بروک آعید آتین تا تو چنا
 بچت مرک۔
 ماریہ بچدہ کرے تو اسل پارے ماریہ
 آرام اٹ ہیبت ء کتا بن۔ مہر ڈن
 مفک نے ہمارے دایلو کتے نے تو مہر
 اف گڑا جوان دادے سنے تینا زند ء
 بر باد کرے کتا زند ء بچ کرے۔ نی ساگی
 اسل مہر کس، دا ہمو یات کس ہر اتم
 اسل پردیس اٹی کس و امیر بن اودے
 تینا مہرا نا کابو سے تر کرکیر، ولے
 ہر اتم شال اٹ گام تھ، جتانی نامد
 ماریہ وادرا تو خارانی بس و اسل ء
 بدعا کنگتک ء شرع کرے، اللہ ہندن
 کے نے تو امر کئی کن تو کنگتک اس نا
 مہر ہم نے دو بھ، چا فنی نامش تاوڑ نا
 سیند غائب تھے، نا مہر انا ووجود مش
 مرے۔
 اسل تینا مونجائی ء بچدہ ٹی ڈکا، و
 پارے ماریہ! اول تو ای نے توچ
 اورا ہی ستر۔

لگی ڈور

مال خودہ ناگم منگ نا ہم تھلیس
 کس۔۔۔ انتنے کہ پلٹ نا دیرک دا
 چیل آتے دن تیر کرے دا دون آنا ہر
 کھڈو بیٹ کسر۔۔۔
 کس۔۔۔ او وار وار آسمان نا چٹ
 شیف کچ آن بش مروک آتون اگا
 آن دڑنگا، تو تن اس ڈیرہ گئی ناہ
 گوشہ ٹی اڈلک۔۔۔ وایو سہو تون وا
 راہی مرسا چاشت آو اولف مش دومان
 ء یلہ کرسا پٹ و دشت اٹی
 رسینگار۔۔۔ داڑے اوفتے لگی ڈور نا
 بچ انا چیل آک گٹ کریر۔۔۔ تو
 جگیان فیصلہ کرے لگی ڈور نا تھنی
 ستر آسمان مرک۔۔۔ دا امپ و بٹ
 کردک آلم اٹی پیر وور نا تون اوار
 چنا زال بول ہم ہڈس۔۔۔ گورم وکر
 اوقا مومن اٹی کسر۔۔۔ جگیان دا
 آلم نا بھلا کس۔۔۔ دا آلم اٹی اسہ پین
 پیروں کس جگیان، او جگیان نا الہ مار
 کس، اونا و جگیان نا بچنگ اوار
 خواتو سہ۔۔۔ ہروخت امپ و بٹ و
 بے بوچ آوقا نا ہنداری کس۔۔۔
 تین تون کستی تھاسر، ولے مر متنگ
 کتوسہ کسر زند شریک کسر۔۔۔ ولے
 جگیان ء ہم خلیس گڑوگیس
 کرے۔۔۔ کہ ڈگی ڈنگ اگہ
 انا گت بس توچ اس سلک۔۔۔
 انتنے لگی ڈور اسٹ تو وخت آ بھاز
 شامیت کس، ایلو ڈور کچ خلسا دن کرود
 کر بس کچ آک تے دیوال آنا ہر
 بک مسور۔۔۔ ڈورا نا پشن غافار نا
 بچ چڑہ نیکل، ہرا اوقا کسر ء گام
 گام آگٹ کریرہ۔۔۔ ودا چیل آتینی
 چنا نیازی تون اولف عذاب

کنگتک ایلو کن تو انت سنے اوای وکنا
 خدا چاند۔ اللہ کس ء ڈن ء دے نشان
 تھ۔ مہر کروک آک بدعا تھ۔
 وایبت اتون ماریہ نا غصہ ء زیات مس
 دو ء تینا دیوال اٹ خلک بگڑی تے
 تینا پرفا۔ بگڑی نا کلسا ہر سنے دو ء
 تینا ٹھنی کنگتک ء شرع کرے۔
 اسل ختتا بگڑی تے بلک بھل
 کرے، ماریہ ٹی گنوک مسنس افسوز
 نی مہر ء پھ مفیسہ۔ پیرہ تینا خوشی کن
 ایلو ک ء سزاتنگ کن تیار اس، ہر انا
 ہند ء پھ منگ نا اٹی اٹ اف۔
 اسل تینا رومال اٹ دوتا تے دتر تے
 ساف کرے و رومال ء ہموڑے
 خسا۔ سعید ء بھل کرے بریرہ یا ای
 کاو۔
 اسل آخری وار ماریہ ء ہر او پارے پین
 دے کتا مومن آتھنس۔
 تے تو مہراٹ کتے نفرت ء کتے نے
 آن۔
 ایو اسل تینا وجود نا بیزار بیزار راہی
 مس۔۔۔
 اسل ارغان پشن مس ولے اونا چہرہ
 بھلو کہ اس بیان کرکیر، چار سال
 مت مروک آگپ آک اودے
 ہندن یات برہ ڈن کہ دا کل درو
 مسنو۔ روڈ انا نام آسوک اسہ خیال
 اسے ٹی گم مس، دا ہمو یات کس ہر اتم
 اسل پردیس اٹی کس و امیر بن اودے
 تینا مہرا نا کابو سے تر کرکیر، ولے
 ہر اتم شال اٹ گام تھ، جتانی نامد
 اوڑون دن کہ ہم گام مرسا شال آ
 بس، ولے اسل تینے ہیبت سزاس،
 امیر بن آن گل کتو، اسل خیر ہر روڈ انا
 نیام یات اٹ گم کس لاری اسے نا
 توار اودے سا کنگتک آ بیوس
 کرے، ہندا ژون سعید سرس کہ شہیر
 فون کنگتک ء زواس ہو۔
 اورا ہی ستر۔

گورم وکر ء نی ڈور اٹی در۔۔۔ ولے
 آلم چ ء کتے ایبت، ای اوفتے دا چیل
 آتینی اوٹ کرسا دامت اگا طوفان
 آن بچھو۔۔۔ جگیان مومن ء مٹ
 کرسا او کرے۔۔۔ جگیان آلم ء
 مہاری تون بھلو چیل سیٹی ریس
 تس۔۔۔ داسہ اولف لگی ڈور آن
 پیش مرسا مومن بڑا ٹی بچ انا ک بنگ
 کسر۔۔۔ ایلو پلو آن جگیان ارشوان
 تون کروم ء مومن اٹی شاعا ڈور انا
 نیام ء تورے۔۔۔ جگیان اسک
 دا۔۔۔ جگیان انا تھنی کسر ڈگی ڈنگ نا
 شہرہ دن شوٹگ ء شرع کرے کس
 پائے دا جرک بھلو وخت اسے آن
 موڑ و مسنو شوٹگ بختو۔۔۔ لگی ڈور
 تھنی اسہ بھلو توارس بش اس جگیان
 سر پندر کرے کہ دیرا نا پٹ آک و لگی
 ڈور ہم اوقا ہنا اسہ ایلو تون داوا
 لگانو۔۔۔ پلٹ لگی ء پارکیرہ کای نا
 ملای ء پروفہ ٹی کتا مین نا گزورے۔۔۔
 جگیان آلم ء لگی ڈور آن پشن کشاچ
 ء سرس تو پلٹ ہم چاچ خلسا تر ڈسا
 لگی ڈور نا یا ناہ ء پیرسا شوکار اتون
 ہندن سرس کس پائے دیو آتا جن اس
 تکریرے۔۔۔ جگیان مر ڈور انا تھنی
 پانادکن نرسا جگیان و شوان تے اسہ
 چک اس خنا۔۔۔ ایلو چک اٹی ہر مسٹ
 دا۔۔۔ کتا مرسا۔۔۔ لگی ڈور نا پلٹ
 اوفتے تینا پڈا ٹی شاعا تینا بھاز وخت
 انا مین ء مر کرے۔۔۔ وکر و گورم کس
 پائے دیو آتا جن انا کاج مسر۔۔۔
 جگیان جگیان نا چکا مار ء نمب اٹی
 خلسا دن ء پرادا خلک کہ خلیس آن
 ہورہ و گروک آک ہم یکدم چپ
 کریر۔۔۔

نور پرکائی

جگیان تینا مہاری آسوار اٹم نا کماشی ء
 کرسا لگی ڈور انا تھنی راہر
 کس۔۔۔ او وار وار آسمان نا چٹ
 شیف کچ آن بش مروک آتون اگا
 آن دڑنگا، تو تن اس ڈیرہ گئی ناہ
 گوشہ ٹی اڈلک۔۔۔ وایو سہو تون وا
 راہی مرسا چاشت آو اولف مش دومان
 ء یلہ کرسا پٹ و دشت اٹی
 رسینگار۔۔۔ داڑے اوفتے لگی ڈور نا
 بچ انا چیل آک گٹ کریر۔۔۔ تو
 جگیان فیصلہ کرے لگی ڈور نا تھنی
 ستر آسمان مرک۔۔۔ دا امپ و بٹ
 کردک آلم اٹی پیر وور نا تون اوار
 چنا زال بول ہم ہڈس۔۔۔ گورم وکر
 اوقا مومن اٹی کسر۔۔۔ جگیان دا
 آلم نا بھلا کس۔۔۔ دا آلم اٹی اسہ پین
 پیروں کس جگیان، او جگیان نا الہ مار
 کس، اونا و جگیان نا بچنگ اوار
 خواتو سہ۔۔۔ ہروخت امپ و بٹ و
 بے بوچ آوقا نا ہنداری کس۔۔۔
 تین تون کستی تھاسر، ولے مر متنگ
 کتوسہ کسر زند شریک کسر۔۔۔ ولے
 جگیان ء ہم خلیس گڑوگیس
 کرے۔۔۔ کہ ڈگی ڈنگ اگہ
 انا گت بس توچ اس سلک۔۔۔
 انتنے لگی ڈور اسٹ تو وخت آ بھاز
 شامیت کس، ایلو ڈور کچ خلسا دن کرود
 کر بس کچ آک تے دیوال آنا ہر
 بک مسور۔۔۔ ڈورا نا پشن غافار نا
 بچ چڑہ نیکل، ہرا اوقا کسر ء گام
 گام آگٹ کریرہ۔۔۔ ودا چیل آتینی
 چنا نیازی تون اولف عذاب

